

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Alteracións de base conxénita		Código	652G04013
Titulación	Grao en Logopedia			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Pasaro Mendez, Eduardo Jose		Correo electrónico	eduardo.pasaro@udc.es
Profesorado	Pasaro Mendez, Eduardo Jose		Correo electrónico	eduardo.pasaro@udc.es
	Valdiglesias García, Vanessa			vanessa.valdiglesias@udc.es
Web	www.dicomosa.org			
Descrición xeral	O principal obxectivo desta asignatura é coñecer os mecanismos que poden inducir a aparición de alteracións nas células, tecidos e órganos con consecuencias sobre a capacidade de comunicación, prestando especial atención ás causas de orixe xenético.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A7	Coñecer, recoñecer e discriminar entre a variedade das alteracións: os trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe, trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A10	Realizar a avaliación das alteracións da linguaxe nos trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe: trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B17	Saber expresarse en público.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer a orixe e evolución da linguaxe, así como a consideración desta como resultado dunha conduta fixada evolutivamente.	A6		C3 C6 C8
Estudar a lateralización das funcións cerebrais. Coñecer a utilidade do estudo de lesións no coñecemento da topografía cerebral dos procesos da linguaxe.	A1		
Coñecer algunhas técnicas da determinación das alteracións conxénitas da linguaxe.	A1		
Coñecer as etapas do desenvolvemento embrionario e a relación das mesmas co risco a que se produzan malformacións.	A10 A26 A32		
Coñecer o modo de información xenética e os tipos de produtos que as células poden utilizar relacionados coas funcións cognitivas.	A6		
Coñecer a orixe e os trastornos da linguaxe de orixe conxénito, tanto de tipo exógeno como os orixinados por alteracións xénicas puntuais e alteracións cromosómicas.	A26		
Coñecer as alteracións que se producen na linguaxe como consecuencia de alteracións de tipo neuroxenético, por parálise cerebral e por deficiencia mental.	A7 A26		
Coñecer os principais trastornos da linguaxe e a fala con base conxénita	A26		
Dominar a linguaxe científica da disciplina e comunicarse de maneira efectiva.		B12	
Saber expresarse en público		B17	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. Concepto de alteración conxénita. A linguaxe como conduta.	
TEMA 2. Métodos de estudo	
TEMA 3. Modos de información xenética	
TEMA 4. Mecanismos de herdanza	
TEMA 5. Desenvolvemento embrionario. Teratoxénese	
TEMA 6. Metabolopatías conxénitas	
TEMA 7. Cromosomopatías. Alteracións cromosómicas numéricas e estruturais	
TEMA 8. Neuroxenética	
Tema 9. Parálise cerebral, deficiencia mental e linguaxe	
TEMA 10. Prevención, diagnóstico e terapia das alteracións conxénitas da linguaxe	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A6 A10 A26 A32 C3 C8	20	40	60
Seminario	B12 B17 C6	17	25.5	42.5
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A5 A6 A7 A10	3	0	3
Solución de problemas	A6 A10 B17 C8	5	10	15
Traballos tutelados	A32 B12 B17 C3	0	28	28
Atención personalizada		1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Introdución polo profesor dos contidos do temario con axuda de material multimedia. Respostas ás cuestións dos estudantes.
Seminario	Constitúen as actividades interactivas, segundo a estrutura normativa aprobada pola Facultade. Trataráanse cuestións relacionadas cos temas da asignatura, mediante cuestións que se plantexarán polos estudantes. As sesións interactivas terán un traballo previo polos estudantes para recopilar as dúbidas.
Proba de resposta múltiple	Proba de resposta múltiple.
Solución de problemas	Palteamento e resolución de problemas
Traballos tutelados	Voluntariamente, e de acordo co profesorado, os alumnos poderán realizar traballos sobre aspectos relacionados con determinados temas do programa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Solución de problemas	Atención aos estudantes mediante as actividades interactivas, as tutorías presenciais ou a través de Moodle

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Seminario	B12 B17 C6	Valorarase a asistencia e participación, sempre que se aprobe a proba de resposta múltiple	5
Solución de problemas	A6 A10 B17 C8	Forman parte da Proba de resposta múltiple	0
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A5 A6 A7 A10	Terá lugar cando se rematen os contidos do programa e deberá aprobarse para superar a asignatura. A data será a programada pola Facultade.	90
Sesión maxistral	A1 A6 A10 A26 A32 C3 C8	Valorarase a asistencia e participación, sempre que se aprobe a proba de resposta múltiple.	5
Outros		Un examen al finalizar el programa que deberá aprobarse para superar la asignatura. Dicho examen podrá realizarse antes del programado por la Facultad La nota de la asignatura se complementará con los trabajos correspondientes a los créditos ECTS y el trabajo práctico.	

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	Benítez Burraco, A. (2009) Genes y lenguaje: aspectos ontogenéticos, filogenéticos y cognitivos. Barcelona: Reverté. Carlson, N.R. (2006) Fisiología de la conducta (8ª Edición). Madrid: Pearson Educación. del Abril Alonso, A.; Flores, E.A.; de Blas Calleja, M.R.; Caminero Gómez, A.A.; García Lecumberri, C.; de Pablo González, J.M.; Sandoval Valdemoro, E. (2001) Fundamentos biológicos de la conducta (2ª Edición). Madrid: Sanz y Torres. Fuentes, X.; Castiñeiras, M.J.; Queraltó, J.M. (1999) Bioquímica clínica y patología molecular. Barcelona: Reverte. Gil, R. (2007) Manual de Neuropsicología. Barcelona: Elsevier Massson. González, N.L.; Armas, M.H. (1998) Diagnóstico prenatal de las alteraciones congénitas: Investigación. Universidad de la Laguna, Secretariado de Publicaciones. Hübner, M.E. (2005) Malformaciones congénitas: Diagnóstico y manejo neonatal. Madrid: Editorial Universitaria. Jiménez Escrig, A. (2003) Manual de neurogenética. Madrid: Ediciones Díaz de Santos. Jones KL. (2007) Smith. Patrones reconocibles de malformaciones humanas. Madrid: Elsevier. Junqué, C.; Bruna, O.; Mataró, M. (2004) Neuropsicología del lenguaje: Funcionamiento normal y patológico. Rehabilitación. Barcelona: Elsevier España. Love, R.J.; Webb, W.G. (1998) Neurología para los especialistas del habla y del lenguaje (3ª Edición). Madrid: Panamericana. Laffon, B.; Pásaro, E. (2012). Bases congénitas de las alteraciones del lenguaje. Bubok Publisher. Madrid. Maestú Unturbe, F.; Ríos Lago, M.; Cabestrero Alonso, R. (2008) Neuroimagen: técnicas y procesos cognitivos. Barcelona: Masson-Elsevier. Mora, F. (2009) Cómo funciona el cerebro. Madrid: Alianza Editorial. Olarrea, A. (2005) Orígenes del lenguaje y selección natural. Madrid: Equipo Sirius. Pinel, J.P.J. (2007) Biopsicología (6ª Edición). Madrid: Pearson Educación. Plomin, R.; DeFries, J.; McClearn, G.; McGuffin, P. (2002) Genética de la conducta. Ariel Ciencia. Barcelona. Puyuelo, M.; Rondal, J.A. (2003) Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje. Aspectos evolutivos y patología en el niño y el adulto. Barcelona: Masson. Reyes Tejedor, M.; Camacho Tabeada, M.V. (2007) Patologías del lenguaje: Lingüística, afasias y agramatismos. Madrid: Editorial Universitaria Ramon Areces. Solari, A.J. (1999) Genética humana: fundamentos y aplicaciones en medicina (2ª Edición). Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana. Strachan, T.; Read, A.P. (2006) Genética molecular humana (3ª Edición). México: McGraw-Hill.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

-Conceptos básicos de citoloxía, histoloxía e xenética. -Coñecementos de informática a nivel usuario.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías